

[Leth Mouritzen.]

efter den 1. August, idet megen Regn og relativ høj Fugtighedsgrad i Atmosfæren umuliggør en effektiv Lufttørring saa sent paa Aaret, og fordi det er økonomisk uigen-nemførligt kunstigt at tørre Tørvene.

Dette Tilskud paa 2 Kr. pr. t for Tørv, som Producenterne ikke kan blive af med inden 15. September, og som derfor maa vinterstakkes eller lagres i Skur, skyldes maaske til Dels de vanskelige Transportforhold, der kan være medvirkende Aarsag til, at Tørvene ikke har kunnet leveres inden nævnte Dato, men man kan ikke helt frigøre sig for den Tanke, at denne i § 13 bundfældede Bestemmelse vil opmuntre til fortsat Produktion af vaade Eftersommertørv, som med stigende Ud-sigt til Import af udenlandsk Brændsel ikke vil kunne gøre nogen Nytte.

Med Hensyn til Formbrændsel gælder Prisdirektoratets Prisbestemmelser af 15. Januar 1945. I denne Brændselstype ser man et klart og afskrækkende Eksempel paa den Forringelse af Varens Kvalitet, parret med en kraftig Stigning i Prisen, som ogsaa paa saa mange andre Omraader har vist sig under Krigen. Kvalitetsfor-ringelsen har vist sig i et meget betydeligt Askeindhold, langt større end sædvanlig i Tørv, og det kan kun, da Formbrændsel presses af Tørvesmuld, forklares ved, at man blander Tørvesmuldet med Sand eller Jord, hvilket naturligvis ikke er forbundet med større tekniske Vanskeligheder. Pris-stigningen var meget betydelig. Medens Tørv i Klasse II a eller II b, der ligger nærmest ved Formbrændsel i Varmeevne, i Sommeren 1943—44 kunde købes for omkring 60—70 Kr. pr. t, laa Prisen paa Formbrændsel paa 97 Kr. pr. t.

Dette nye Brændsel blev tolereret ud fra den Betragtning, at meget betydelige Mængder vaadt Tørvesmuld i Efteraaret 1942 ikke kunde komme Forbrugerne til Nytte paa anden Maade end netop ved en saadan Sammenpresning. Det var altsaa den særlig vaade Sommer 1942, der gav Anledning til dets Fremkomst. Hurtigt viste der sig særlig gode Fortjenstmuligheder for Producenter af dette nye Erstatnings-brændsel, og trods Vanskeligheder ved at skaffe Maskiner, Drivkraft og Arbejdskraft er der, saavidt man ved, i Løbet af disse faa Aar opstaaet henimod 300 Fabrikker for Formbrændsel. Da den særlige Motive-ring for dette nye Brændsel er bortfaldet i og med Sommeren 1942, og Formbrændsel overhovedet ikke byder paa varme- eller fyringstekniske Fordele, vilde det være

naturligt helt at forbyde Fabrikationen af dette Brændsel, der som Regel er saa løst sammenpresset, at det i Brugen frembyder lige saa stor Smuldprocent som Tørv eller større.

Dersom et saadant Forbud ikke kan gennemføres, maa jeg henstille, at der ogsaa ved Handel med Formbrændsel indføres obligatorisk Analysering i Lighed med, hvad der er foreslaaet for Tørvehandel, saaledes at man undgaar den Usikkerhed, der ogsaa paa dette Omraade er skabt ved Begrebet: Tro- og Love-Erklæring.

Jeg vil gerne forespørge den højtærede Landbrugsminister, om man er indstillet paa gennem Støtten til Produktionen og ved Tilskuddene at medvirke til en For-bedring af det indenlandske Brændsels Kvalitet.

Dernæst bør Fordelingen af saavel udenlandsk som indenlandsk Brændsel i den kommende Sæson formodentlig tages op til Drøftelse. Jeg er fuldt indforstaaet med, at visse Industrier nødvendigvis maa have større Tildelinger af Kul og Koks, fordi deres Produktion er afhængig deraf — jeg tænker her især paa Teglværker og keramisk Industri. Men der er intet i Vejen for, at mange af de Fabrikker, der under Krigen har omstillet Fyringen til Tørv og Brunkul, udmærket godt kan fortsætte dermed en Periode endnu, uden at det volder særlige Vanskeligheder. Derimod finder jeg, at Opvarmningen af Beboelseslejligheder med Tørv medfører saa store Ubehageligheder for den enkelte, at det vil være af stor Betydning at kunne undgaa det.

Jeg mener, at Fordelingen maa tage Hensyn til den private Borger, som under Krigen har baaret saa mange Byrder, og som nu spejder efter enhver lille Lettelse i det daglige Liv. Vil den højtærede Landbrugsminister medvirke til at gøre For-delingen af Brændsel mere retfærdig i denne Henseende?

Den mindre Produktion og de mere beherskede Forhold, som vel kan forventes inden for Handelen med indenlandsk Brændsel, maa kunne give Plads for en større Kontrol med Kvaliteter og Priser.

Indførelsen af Tro- og Love-Erklæ-ringerne har i høj Grad svækket Moralen blandt Leverandørerne. Det har været ganske almindelig Skik og Brug, at Tro- og Love-Erklæringernes Paastand om Tørvenes Kvalitet overhovedet ikke svarer til de leverede Tørvs reelle Varmeevne, der for det meste ligger betydeligt under. Sædvanlig-vis lyder „Erklæringen“ paa „Kl. II a“, medens Erfaringen fra et meget betydeligt